

مقدمه ۱۳

فصل اول: فلسفه حسابرسی بیمه

اهداف فصل	۱۵
مقدمه فصل	۱۶
سازمان تأمین اجتماعی	۱۶
تاریخچه نظام تأمین اجتماعی در ایران	۱۶
خدمات و تعهدات سازمان تأمین اجتماعی	۱۶
سازمان تأمین اجتماعی و تاثیرپذیری از تحولات کلان اقتصادی و اجتماعی	۱۷
بیانیه مأموریت سازمان تأمین اجتماعی	۱۸
الزام حسابرسی بیمه‌ای در سازمان تأمین اجتماعی به موجب چه قانونی صورت می‌گیرد؟	۱۸
مشروح ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی	۱۸
انواع بازرسی بیمه‌ای	۱۹
۱) بازرسی کارگاه‌ها	۱۹
۲) بازرسی دفاتر قانونی	۱۹
اختلافات بیمه‌ای	۱۹
انواع شکاف بیمه‌ای	۱۹
فرار بیمه‌ای	۱۹
انواع فرار بیمه‌ای	۲۱
۱) کارگاهی	۲۱
۲) مبلغی (دستمزدهای غیرواقعی)	۲۱
۳) تعدادی	۲۱
علتهای فرار بیمه‌ای	۲۱
راه‌کارهای مقابله با پدیده فرار بیمه‌ای	۲۲
حسابرسی بیمه‌ای	۲۲
مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی	۲۲
موضوع فعالیت مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی	۲۲
وظایف و اختیارات مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی	۲۳
دفاتر قانونی و اسناد و مدارک	۲۳
دفتر روزنامه	۲۳

۲۴	دفتر کل
۲۴	دفتر دارایی
۲۴	دفتر کپیه
۲۴	دفتر معین
۲۴	سند حسابداری
۲۴	مدرک حساب
۲۵	خلاصه فصل اول
۲۶	سوالات خودآزمایی فصل اول

فصل دوم: قوانین مرتبط با حسابرسی بیمه‌ای

۲۳	اهداف فصل
۲۸	مقدمه فصل
۲۸	اهم مواد قانون تأمین اجتماعی مرتبط با بازرسی دفاتر قانونی
۳۵	فلسفه ایجاد معافیت مالیات حقوق از $\frac{2}{7}$ حق بیمه سهم بیمه شده و چگونگی حذف آن
۵۰	آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آنها به سازمان مصوب ۱۳۵۴/۱۲/۲۹
۶۵	اهم مواد قانون کار مرتبط با بازرسی دفاتر قانونی
۶۸	ماده ۴۰ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
۶۸	ماده ۱۱ قانون حداکثر استفاده از توان تولید و خدماتی کشور و حمایت از کالاهای ایرانی
۶۹	خلاصه فصل دوم
۷۰	سوالات خودآزمایی فصل دوم

فصل سوم: عملیات اجرایی بازرسی کارگاهی

۷۹	اهداف فصل
۷۴	مقدمه فصل
۷۴	طبقه‌بندی کارگاه‌ها و اولویت‌های تعیین شده بازرسان سازمان تأمین اجتماعی
۷۴	(۱) طبقه‌بندی کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی از نظر شیوه انجام بازرسی
۷۴	(۲) اولویت‌های تعیین شده بازرسی کارگاهی
۷۵	روش انجام بازرسی کارگاهی
۷۵	(۱) کارگاه‌های دارای شخصیت حقیقی
۷۶	(۲) کارگاه‌های دارای شخصیت حقوقی
۷۶	(۳) کارگاه‌های جدیدالتأسیس حقیقی و حقوقی (موضوع حقوق خصوصی)
۷۷	(۴) کارگاه‌های تعطیل و بدون فعالیت
۷۷	(۵) کارگاه‌های بدون کارگر
۷۷	(۶) کارگاه‌های مستقر در اماکن مسکونی
۷۸	(۷) شرکت‌های کسب و کار فضای مجازی (استارت‌آپ‌ها)

۷۸.....	۸) کارگاه‌های بدون پرونده مطالبانی (کارگاه‌های گشتی)
۷۹.....	۹) کارگاه‌های خانوادگی
۷۹.....	۱۰) مزارع و باغات کشاورزی
۷۹.....	۱۱) دفتر مرکزی پیمانکاری
۸۰.....	موارد مندرج در گزارش بازرسی کارگاه
۸۲.....	خلاصه فصل سوم
۸۳.....	سوالات خودآزمایی فصل سوم

فصل چهارم: قراردادهای مشمول رسیدگی سازمان تأمین اجتماعی

۸۵.....	اهداف فصل
۸۶.....	مقدمه فصل
۸۶.....	قراردادهای مصداق ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی
۸۶.....	قراردادهای مقاطعه‌کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت
۸۶.....	شیوه‌شناسایی کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی ثابت
۸۸.....	شیوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقوقی در کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی ثابت
۸۹.....	شیوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقیقی در کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی ثابت
۹۰.....	سایر قراردادهای مصداق ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی
۹۰.....	نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقوقی
۹۰.....	نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقیقی
۹۱.....	۱) قراردادهای فناوری اطلاعات و ارتباطات
۹۳.....	۲) قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی
۹۳.....	۳) قراردادهای دانش بنیان
۹۳.....	۴) مقاطعه‌کاران مشمول نظام حمایتی خاص
۹۳.....	۵) قراردادهای منعقد شده با دفاتر پیشخوان خدمات دولت
۹۴.....	۶) قراردادهای مشاوره مدیریت
۹۴.....	۷) قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تأمین اجتماعی
۹۴.....	۸) قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه
۹۴.....	۹) قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی ریلی و زمینی
۹۴.....	۱۰) قراردادهای حسابرسی
۹۵.....	۱۱) قراردادهای شرکت‌های تأمین سرمایه
۹۵.....	۱۲) قرارداد شرکت‌های کارگزاری بورس
۹۵.....	۱۳) قراردادهای هواپیمایی و بالگردی
۹۵.....	۱۴) قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای
۹۶.....	۱۵) قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی‌های مجاز فروش خدمات پس از فروش
۹۶.....	۱۶) قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه

۹۶.....	۱۷) قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی هتل‌ها
۹۶.....	۱۸) قراردادهای پورسانت فروش
۹۶.....	۱۹) قراردادهای مؤسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهای مجازی
۹۷.....	خلاصه فصل چهارم
۹۸.....	سوالات خودآزمایی فصل چهارم

فصل پنجم: قراردادهای عدم شمول رسیدگی سازمان تأمین اجتماعی

۹۹.....	اهداف فصل
۱۰۰.....	مقدمه فصل
۱۰۰.....	قراردادهای مشمول مصادیق اجرای ماده ۴۱ قانون تأمین اجتماعی
۱۰۰.....	بخش اول: قراردادهای مقاطعه‌کاری مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای دولت)
۱۰۱.....	انواع قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی
۱۰۱.....	الف) قراردادهای پیمانکاران طرح‌های عمرانی
۱۰۱.....	ب) قراردادهای مهندسین مشاور طرح‌های عمرانی
۱۰۲.....	بخش دوم: قراردادهای مشمول مقاطعه‌کاری غیرعمرانی
۱۰۴.....	انواع قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های غیرعمرانی
۱۰۴.....	الف) قراردادهای مهندسین مشاور طرح‌های غیرعمرانی
۱۰۴.....	ب) قراردادهای پیمانکاران طرح‌های غیرعمرانی
۱۰۶.....	بخش سوم: حالت‌های خاص قراردادهای غیرعمرانی
۱۰۷.....	۱) قراردادهای پیمانکاران و مهندسین مشاور بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۱۰۷.....	۲) قراردادهای تأمین دکل‌های حفاری چاه‌های نفت و گاز دریایی و مناطق خشکی
۱۰۷.....	۳) قراردادهای غیرعمرانی منعقد بر اساس روش PC یا EPC
۱۰۸.....	۴) قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز
۱۰۸.....	۵) قراردادهای تنظیفات ساختمان‌های اداری، تجاری، بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و... نگهداری تأسیسات و محوطه آنها
۱۰۸.....	۶) قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی
۱۰۹.....	۷) قراردادهای حمل و نقل بار و کالای بین شهری و جابه‌جایی مسافر بین شهری و درون شهری
۱۰۹.....	۸) قراردادهای باطله‌برداری استخراج و تحویل مواد معدنی
۱۰۹.....	۹) قراردادهای بازاریابی و جذب پیام‌های بازرگانی
۱۰۹.....	۱۰) قراردادهای حمل و نقل ریلی
۱۱۰.....	۱۱) قراردادهای اجاره فضا و ارائه خدمات تبلیغاتی
۱۱۰.....	۱۲) قراردادهای خدمات دریایی
۱۱۰.....	۱۳) قراردادهای خنک‌کاری در بنادر
۱۱۱.....	۱۴) قراردادهای اجرایی ژئوتکنیک
۱۱۱.....	۱۵) قراردادهای بهره‌برداری از جایگاه سوخت
۱۱۱.....	۱۶) قراردادهای خرید و فروش

۱۱۲.....	خلاصه فصل پنجم.....
۱۱۳.....	سوالات خودآزمایی فصل پنجم.....

فصل ششم: اقدامات اولیه سازمان تأمین اجتماعی جهت اجرای عملیات رسیدگی

۱۱۵.....	اهداف فصل.....
۱۱۶.....	مقدمه فصل.....
۱۱۶.....	نحوه دریافت اطلاعات اولیه.....
۱۱۶.....	اولویت‌های انجام بازرسی از دفاتر قانونی.....
۱۱۷.....	تعیین نمودن محل رسیدگی به دفاتر قانونی کارگاه.....
۱۱۷.....	مهلت زمانی رسیدگی به دفاتر قانونی کارگاه.....
۱۱۸.....	نکات و ابهام‌های اساسی مصوبه ستاد اقتصاد مقاومتی در خصوص بازرسی دفاتر قانونی.....
۱۲۰.....	اقدامات مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی.....
۱۲۱.....	خلاصه فصل ششم.....
۱۲۲.....	سوالات خودآزمایی فصل ششم.....

فصل هفتم: شیوه اجرای عملیات بازرسی دفاتر قانونی

۱۲۳.....	اهداف فصل.....
۱۲۴.....	مقدمه فصل.....
۱۲۴.....	بخش اول: دریافت دفاتر قانونی و اسناد و مدارک کارگاه.....
۱۲۴.....	۱) کنترل‌های اولیه دفاتر قانونی (دفتر روزنامه و کل) تحریر شده کارگاه.....
۱۲۵.....	۲) اجرای اقدامات قانونی در خصوص اشخاص حقوقی که از ارائه دفاتر قانونی خودداری می‌نمایند.....
۱۲۵.....	آیین‌نامه ضوابط و نحوه اعمال ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی در خصوص اشخاص حقوقی که دفاتر قانونی ارائه نمی‌نمایند.....
۱۲۶.....	بخشنامه ۱۲ جدید درآمد سازمان تأمین اجتماعی.....
۱۲۸.....	۳) اخذ و تطبیق خروجی دفتر روزنامه سیستم حسابداری کارگاه با دفاتر قانونی ارائه شده.....
۱۲۸.....	۴) انطباق دفاتر قانونی روزنامه و کل با صورتهای مالی و اظهارنامه مالیاتی کارگاه.....
۱۲۹.....	۵) مشخص نمودن کارگاه‌هایی که کل درآمد آنها مشمول رعایت ماده ۳۸ و ۴۱ قانون تأمین اجتماعی است.....
۱۲۹.....	۶) مشخص نمودن کارگاه‌هایی که بخشی از درآمد آنها مشمول رعایت ماده ۴۷ و بخش دیگری مشمول رعایت مواد ۳۸ و ۴۱ قانون تأمین اجتماعی است.....
۱۳۰.....	۷) اسناد و مدارک مورد نیاز بازرسان دفاتر قانونی جهت اجرای عملیات رسیدگی.....
۱۳۲.....	بخش دوم: سرفصل‌های قابل رسیدگی کارگاه در عملیات بازرسی دفاتر قانونی.....
۱۳۲.....	۱) سرفصل هزینه‌های حقوق و دستمزد.....
۱۳۲.....	۲) سرفصل‌های با ماهیت حقوق و دستمزد مرتبط با پیمان‌های هزینه‌ای کارگاه.....
۱۳۳.....	۳) سرفصل حساب‌های مابین شرکت‌های اصلی و فرعی.....
۱۳۴.....	۴) سرفصل‌های ذخایر و ذخیره منظور شده از بابت هزینه‌های معوق (اqlam بدهکار).....
۱۳۶.....	۵) سرفصل‌های بدون نیاز به رسیدگی بازرسان تأمین اجتماعی.....

۱۳۷.....	خلاصه فصل هفتم.....
۱۳۸.....	سؤالات خودآزمایی فصل هفتم.....

فصل هشتم: نحوه رسیدگی به سرفصل‌های مرتبط با هزینه حقوق و دستمزد

۱۳۹.....	اهداف فصل.....
۱۴۰.....	مقدمه فصل.....
۱۴۰.....	شیوه رسیدگی پرداخت‌های نقدی و غیرنقدی مناسبی به کارکنان.....
۱۴۱.....	شیوه رسیدگی پرداخت‌های پاداش بهره‌وری و افزایش تولید به کارکنان.....
۱۴۲.....	اقدامات مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی در خصوص پاداش افزایش تولید پرداختی به کارکنان.....
۱۴۳.....	اقدامات کارگاه در خصوص لزوم رعایت توافقتنامه پاداش افزایش تولید.....
۱۴۴.....	شیوه رسیدگی حقوق و مزایای شاغلین و افراد بازنشسته سایر صندوق‌های بازنشستگی.....
۱۴۴.....	شیوه رسیدگی به پرداخت‌های حق سنوات و بازخرید مرخصی به کارکنان.....
۱۴۵.....	نحوه اجرای عملیات رسیدگی لیست‌های حقوق و دستمزد ارسالی کارگاه.....
۱۵۶.....	خلاصه فصل هشتم.....
۱۵۷.....	سؤالات خودآزمایی فصل هشتم.....

فصل نهم: نحوه رسیدگی به سرفصل‌های مرتبط با پیمان‌های کارگاه

۱۵۹.....	اهداف فصل.....
۱۶۰.....	مقدمه فصل.....
۱۶۰.....	نحوه رسیدگی به قراردادهای مشمول اجرای ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی (قراردادهایی که نیاز به اخذ مقاصحساب از سازمان تأمین اجتماعی دارند).....
۱۶۰.....	نحوه رسیدگی به قراردادهای مشمول اجرای ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی (بدون اخذ مقاصحساب از سازمان تأمین اجتماعی).....
۱۶۱.....	قراردادهای مقاطعه‌کاری قابل درج در کاربرد شماره سه.....
۱۶۲.....	قراردادهای خارج از شمول اجرایی ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی.....
۱۶۴.....	شرایط تفکیک قراردادهای کار از قراردادهای مقاطعه‌کاری.....
۱۶۶.....	مهمترین موارد درخصوص انعقاد قراردادهای مقاطعه‌کاری تک نفره با شخص حقیقی.....
۱۶۷.....	صورتحساب رسمی (برگ خرید یا فاکتور).....
۱۶۹.....	خلاصه فصل نهم.....
۱۷۰.....	سؤالات خودآزمایی فصل نهم.....

فصل دهم: نحوه رسیدگی قراردادهای صورت‌حساب‌ها و حقوق و دستمزد پرداختی خارج از لیست حق - بیمه ارسالی کارگاه

۱۷۱.....	اهداف فصل.....
۱۷۲.....	مقدمه فصل.....
۱۷۲.....	بخش اول: حق الزحمه‌ها (مزد یا حقوق یا کارمزد).....
۱۷۸.....	ارائه آموزش در محل کارفرما و یا پیمانکار: اشخاص حقیقی (مقاطعه‌کار دارای بیمه‌شده) و اشخاص حقوقی (طبق قرارداد یا صورتحساب).....
۱۷۹.....	درخصوص اشخاص حقیقی (مقاطعه‌کار دارای بیمه‌شده) و اشخاص حقوقی و در وجه مؤسسات حسابرسی و خدمات مالی.....
۱۸۰.....	نحوه استخراج اقلام مشمول کسر حق بیمه مربوط به پرداختی‌های انجام شده به پزشکان توسط مراکز درمانی.....

۱۸۶.....	بخش دوم: سند افتتاحیه
۱۸۹.....	بخش سوم: دارایی‌های ثابت و در حال تکمیل
۱۹۳.....	بخش چهارم: فعالیت‌های فنی و مهندسی
۱۹۶.....	بخش پنجم: انواع فعالیت‌های کامپیوتری
۱۹۷.....	بخش ششم: انجام فعالیت‌های خدماتی
۱۹۸.....	قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی
۲۰۴.....	بخش هفتم: انواع فعالیت‌های گازرسانی، انتقال نیرو، تصفیه‌خانه و تلمبه‌خانه در اجرای قراردادهای PC-EPC
۲۰۴.....	بخش هشتم: تهیه، خرید و کارکرد انواع ماشین‌آلات
۲۰۶.....	بخش نهم: حمل و نقل
۲۰۷.....	بخش دهم: فعالیت‌های تبلیغاتی
۲۰۸.....	بخش یازدهم: انواع فعالیت‌های هنری و فرهنگی
۲۰۹.....	بخش دوازدهم: انجام فعالیت‌های کشاورزی مکانیزه
۲۱۱.....	خلاصه فصل دهم
۲۱۴.....	سؤالات خودآزمایی فصل دهم

فصل یازدهم: انواع کاربرگ‌های رسیدگی دفاتر قانونی

۲۱۵.....	اهداف فصل
۲۱۶.....	مقدمه فصل
۲۱۶.....	کاربرگ شماره یک
۲۱۸.....	کاربرگ شماره دو
۲۲۰.....	کاربرگ شماره سه
۲۲۱.....	کاربرگ رابط
۲۲۱.....	کاربرگ گزارش نهایی
۲۲۲.....	گزارش بازرسی دفاتر قانونی
۲۲۲.....	اقدامات شعب سازمان تأمین اجتماعی پس از دریافت گزارش
۲۲۴.....	خلاصه فصل یازدهم
۲۲۵.....	سؤالات خودآزمایی فصل یازدهم

پیوست شماره ۱

۲۲۷.....	دستورالعمل اجرایی هیئت تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
۲۲۸.....	اقدامات سازمان تأمین اجتماعی هنگام محاسبه حق بیمه و اعلام بدهی
۲۲۹.....	نحوه دریافت اعتراض جهت طرح و بررسی پرونده در هیئت بدوی تشخیص مطالبات
۲۲۹.....	نحوه تشکیل جلسات هیئت‌های بدوی تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی
۲۳۰.....	صلاحیت رسیدگی پرونده‌ها در هیئت‌های بدوی تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی
۲۳۰.....	ترکیب و نحوه انتخاب اعضاء هیئت بدوی تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی
۲۳۱.....	نحوه رسیدگی به پرونده‌ها در هیئت بدوی تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی

- ۱۳۲..... نحوه صدور آراء هیئت‌های بدوی تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
- ۱۳۳..... نحوه اجرای آراء و تأمین قراردادهای هیئت‌های بدوی تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی
- ۱۳۳..... وظایف دبیر در هیئت بدوی تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
- ۱۳۴..... نحوه دریافت اعتراض جهت طرح پرونده در هیئت‌های تجدیدنظر تشخیص مطالبات
- ۱۳۶..... نحوه تشکیل جلسات و صدور آراء در هیئت‌های تجدید نظر تشخیص مطالبات
- ۱۳۷..... ترکیب و نحوه انتخاب اعضاء هیئت‌های تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
- ۱۳۷..... نحوه اجرای آراء و تأمین قراردادهای هیئت تجدید نظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
- ۱۳۸..... نحوه برخورد شعب تأمین اجتماعی در هنگام اجرای آراء هیئت‌های تشخیص مطالبات
- ۱۳۸..... وظایف واحدهای ستادی و ادارات کل و دبیرخانه هیئت‌های تشخیص مطالبات در خصوص آمار، تجزیه و تحلیل و بهبود عملکرد هیئت‌های تشخیص مطالبات

پیوست شماره ۲

- ۲۴۱..... بخشنامه‌ها، دستورات اداری، آراء دیوان عدالت اداری و فرم‌های مربوطه
- ۲۴۲..... رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
- ۲۵۱..... بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران
- ۲۳۹..... منابع